

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **L., nar. X., bytom: B.**, zast. advokátom JUDr. R., so sídlom: R. proti žalovaným: **1/ P. - podnikateľ, s miestom podnikania: C.**, IČO: X., **2/ P., nar. X., bytom: C., K.**, obidvaja zast. advokátkou JUDr. A., so sídlom: K., **o zaplataenie 1 320,26 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 17 Cb/100/2010, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2012, č. k. 4 Cob/150/2012-150, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2012, č. k. 4 Cob/150/2012-150 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice - okolie ako súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 04. 06. 2012, č. k. 17 Cb/100/2010-133 žalobu žalobcu o zaplataenie 1 320,26 eur titulom nájomného za užívanie osobného motorového vozidla Š., ŠPZ: K. na základe nájomnej zmluvy č. 65/98 zo dňa 14. 03. 1998 za obdobie od 14. 03. 1998 do 29. 05. 1998 zamietol pre jej zjavnú neodôvodnenosť voči žalovanému v 1/ rade a pre premlčanie nároku voči žalovanému v 2/ rade. Súčasne podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným trovy konania na účet ich právnej zástupkyne, a to v sume 442,16 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením zo dňa 22. 11. 2012, č. k. 4 Cob/150/2012-150, odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a/, písm. d/ O. s. p. odmietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ust. § 201, § 204 ods. 1 a § 57 ods. 3 O. s. p., ďalej § 205 ods. 1 až ods. 3 a § 209 ods. 1 O. s. p. a skonštatoval, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bol doručený právnomu zástupcovi žalobcu dňa 13. 07. 2012, a teda 15 - dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť nasledujúci deň po doručení rozhodnutia dňa 14. 07. 2012 a skončila dňa 28. 07. 2012. Z dôvodu, že tento deň pripadol na sobotu, je posledným dňom lehoty nasledujúci pracovný deň, t. j. pondelok 30. 07. 2012 podľa § 122 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku dňa 27. 07. 2012, teda v zákonnej 15 - dňovej lehote na podanie odvolania.

Odvolací súd z obsahu odvolania žalobcu zistil, že toto neobsahovalo žiadne dôvody odvolania tak, ako bol žalobca poučený v samotnom napadnutom rozsudku o náležitostiach odvolania v zmysle § 205 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. mohol žalobca uviesť rozsah, v akom rozhodnutie napáda a rozšíriť dôvody odvolania len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, a teda len do 30. 07. 2012. Žalobca však svoje odvolanie v uvedenej lehote nedoplnil, ale urobil tak až písomným podaním zo dňa 06. 08. 2012, ktoré súdu prvého stupňa doručil dňa 10. 08. 2012, t. j. až 28 - my deň od doručenia rozsudku a nie do uplynutia 15 - dňovej odvolacej lehoty.

Vo vzťahu k ust. § 209 ods. 1 O. s. p. uviedol, že tento na prejednávajúcu vec nemožno aplikovať, pretože súd prvého stupňa žalobcu na odstránenie väd odvolania a na doplnenie jeho chýbajúcich náležitostí nevyzval. Zdôraznil, že chýbajúce náležitosti odvolania a vady odvolania nemožno stotožňovať s pojmom „neuviedenie žiadnych dôvodov odvolania“. Žalobca vo včas podanom odvolaní neuviedol žiadne dôvody odvolania, preto ani postupom podľa § 209 ods. 1 O. s. p. by nebolo možné toto odvolanie podané bez akéhokoľvek odôvodnenia, doplniť postupom podľa § 209 ods. 1 O. s. p. Citované ustanovenie nemá slúžiť na predlžovanie zákonnej 15 - dňovej lehoty na podanie odvolania tým, že ak by účastník konania podal odvolanie bez akéhokoľvek odôvodnenia a bez uvedenia rozsahu, v akom rozhodnutia napáda, aby mohol účastník toto odvolanie dopĺňovať kedykoľvek, aj po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania. Takýto postup by bol zneužitím ustanovenia § 209 ods. 1 O. s. p., ktorého účelom nie je to, aby účastník zastúpený advokátom mohol kedykoľvek

bez výzvy súdu po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty podať odvolanie s riadnym odôvodnením, doplnením a uvedením rozsahu, v akom rozhodnutie súdu napáda. Odvolací súd ďalej uviedol, že ak právny zástupca žalobcu bol schopný sám bez výzvy súdu odvolanie riadne doplniť a uviesť riadne dôvody a rozsah, v akom prvostupňový rozsudok napáda, tak mu nič nebránilo podať odvolanie s riadnym odôvodnením a s uvedením rozsahu, v akom rozsudok súdu prvého stupňa napáda, do uplynutia zákonnej odvolacej lehoty.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd odvolanie žalobcu podané dňa 27. 07. 2012 podľa § 218 ods. 1 písm. b/ (*správne malo znieť písm. d/*) O. s. p. ako odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a ods. 2 O. s. p, odmietol a rovnako odmietol doplnenie odvolania žalobcu podané dňa 10. 08. 2012, a to z dôvodu, že nebolo podané včas do uplynutia lehoty na odvolanie podľa § 205 ods. 3 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 01. 2013.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (*č. I. 153 - 158*) argumentujúc, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., pretože mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.), ďalej konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.) a nakoniec rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

Žalobca (*ďalej tiež ako dovolateľ*) vo svojom odvolaní vyzdvihol povinnosť súdu prvého stupňa v prípade, ak účastník konania podal odvolanie včas, avšak bez zákonom predpísaných náležitostí, vyzvať takého účastníka na odstránenie väd odvolania a poučiť ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Zdôraznil, že odvolanie proti prvostupňovému rozsudku podal včas, a teda v zákonom stanovenej 15 - dňovej lehote. Uvedomujúc si, že odvolanie malo viacero väd, toto písomným podaním zo dňa 06. 08. 2012 doplnil. Doplnenie vykonal z opatrnosti z vlastnej iniciatívy, nakoľko prvostupňový a ani odvolací súd ho k tomu v zmysle zákona nevyzvali.

Poukázaním na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. 10. 2012, sp. zn. 6 Cdo 277/2012 a zo dňa 06. 10. 2010, sp. zn. 5 Cdo 268/2009 (ako aj ďalšie jeho rozhodnutia týkajúce sa predmetnej problematiky), dovolateľ vo veci konajúcim súdom vytkol,

že odignorovali platnú a účinnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku napriek tomu, že v prípade väd odvolania žalobcu boli povinní ho na odstránenie týchto väd vyzvať. Odvolaciemu súdu navyše vytkol, že opomenul ust. § 209 ods. 1, § 211 ods. 1 veta prvá a § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. v znení účinnom od 15. 10. 2008, v zmysle ktorých ak odvolanie nemá náležitosti uvedené v § 205 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., možno ho odmietnuť, len ak odvolací súd nemôže pre nedostatok týchto náležitostí postupovať v opravnom konaní tak, ako mu ukladá zákon, t. j. prejednať ho a rozhodnúť o ňom a zároveň ten, kto odvolanie podal, bol súdom prvého stupňa (§ 209 ods. 1 O. s. p.) alebo odvolacím súdom (§211 ods. 1 O. s. p.) vyzvaný a správne poučený o tom, ako má chýbajúce náležitosti doplniť. S poukazom na uvedené má dovolateľ za to, že súd plní svoju povinnosť podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 O. s. p. bez ohľadu na to, či odvolacia lehota už uplynula.

Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne s poukazom na § 243 O. s. p. navrhol odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

K dovolaniu žalobcu sa žalovaní nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd o odvolaní žalobcu uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné,

pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nevykazuje. V prejednávanej veci odvolací súd odvolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. a/, písm. d/ O. s. p. odmietol, z dôvodu ktorého jeho dovolanie v zmysle ustanovení § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce do volaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až písm. g/ O. s. p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Prípustnosť dovolania pri uplatnení do volacích dôvodov podľa § 237 O. s. p. však nenastáva samotným tvrdením dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté niektorou z týchto väd, ale relevantné je až zistenie odvolacieho súdu, že rozhodnutie súdu takouto vadou objektívne trpí.

Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil z vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., argumentujúc tým, že odvolací súd odmietol jeho odvolanie, resp. doplnenie odvolania napriek tomu, že na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky, v dôsledku ktorej skutočnosti mu odňal možnosť konať pred súdom.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní,

ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa rozsudok zo dňa 04. 06. 2012, č. k. 17 Cb/100/2010-133 doručil žalobcovi cestou jeho právneho zástupcu dňa 13. 07. 2012 (*doručenka súdneho doručovateľa pripojená k č. l. 141*). Žalobca dňa 27. 07. 2012 podal proti prvostupňovému rozsudku odvolanie zo dňa 25. 07. 2012, osobne na súde prvého stupňa (*č. l. 142 - 143*), a teda v zákonnej 15 - dňovej lehote na podanie odvolania. Toto však bolo bez bližšej obsahovej konkretizácie rozsahu, v akom rozsudok napáda a odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 O. s. p. Predmetné odvolanie preto písomným podaním zo dňa 06. 08. 2012, prvostupňovému súdu doručeným osobne dňa 10. 08. 2012 doplnil stým, že špecifikoval rozsah napadnutého rozsudku tak, že ho napáda v celom rozsahu a navrhuje, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne svoje odvolanie doplnil o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (*č. l. 144 - 146*). Odvolací súd svojím uznesením zo dňa 22. 11. 2012, č. k. 4 Cob/150/2012-150 odvolanie žalobcu podané dňa 27. 07. 2012 odmietol ako odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. (§ 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p.) a súčasne ako oneskorene podané odmietol aj doplnenie odvolania podané dňa 10. 08. 2012 (§ 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p.). Uvedený záver odvolacieho súdu však nie je správny.

Prípustnosť odvolania ako riadneho opravného prostriedku a lehotu na jeho podanie upravujú ust. § 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.

Podľa § 201 veta prvá O. s. p., účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O. s. p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Do uplynutia vyššie označenej lehoty na podanie odvolania odvolateľ môže nielen modifikovať rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, ale aj dopĺňať dôvody odvolania podľa § 205 ods. 2 O. s. p. (§ 205 ods. 3 O. s. p.), jej uplynutím však táto možnosť zaniká. Z ust. § 205 ods. 3, ani zo žiadneho iného ustanovenia O. s. p. však nevyplýva, že by sa toto obmedzenie vzťahovalo aj na možnosť odvolateľa odstrániť vadu odvolania a dodatočne uviesť rozsah, v akom rozhodnutie napáda, ako aj uviesť dôvody, ktoré v odvolaní absentujú úplne. V prejednávanej veci sa totiž nejedná o rozšírenie rozsahu a dôvodov odvolania, ale o odstránenie chýbajúcich podstatných náležitostí odvolania. Nemožno totiž rozširovať niečo, čo v odvolaní nie je uvedené vôbec. V zákone absentuje úprava o tom, aké právne dôsledky má odstránenie väd odvolania odvolateľom až po uplynutí odvolacej lehoty, avšak ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu o odvolaní. Lehota, do ktorej môže odvolateľ rozširovať rozsah, v akom rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, sa vzťahuje na také odvolanie, ktoré má všetky zákonom požadované náležitosti. Táto lehota ale nedopadá na povinnosť súdu dbať o odstránenie väd odvolania a ust. § 205 ods. 3 O. s. p. ani neurčuje lehotu, v ktorej má odvolateľ možnosť odstrániť vady podaného opravného prostriedku. Pokiaľ sa v odvolaní vyskytnú vady, je povinnosťou súdu vyzvať odvolateľa na ich odstránenie, pričom lehotu na odstránenie vady určuje vo výzve súd (§ 43 ods. 1 O. s. p.) a neustanovuje ju samotné plynutie odvolacej lehoty. Ak k doplneniu vadného odvolania dôjde do rozhodnutia odvolacieho súdu, je právne významné, že v čase jeho rozhodovania (§ 154 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.) je vada odstránená. Pritom je irelevantné, že k jej odstráneniu došlo až po uplynutí 15 - dňovej lehoty na podanie odvolania.

Je potrebné tiež súhlasiť s dovolateľom, že odvolací súd sa nesprávne vysporiadal aj s ustanoveniami § 209 ods. 1, § 211 ods. 1 veta prvá a § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. Ak odvolanie nemá náležitosti uvedené v § 205 ods. 1 a 2 O. s. p., možno ho odmietnuť, len ak odvolací súd nemôže pre nedostatok týchto náležitostí postupovať v opravnom konaní tak, ako mu ukladá zákon, t. j. prejednať ho a rozhodnúť o ňom a zároveň ten, kto odvolanie podal, bol súdom prvého stupňa (§ 209 ods. 1 O. s. p.) alebo odvolacím súdom (§211 ods. 1 O. s. p.) vyzvaný a správne poučený o tom, ako má chýbajúce náležitosti doplniť. Súd plní svoju povinnosť podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 O. s. p. bez ohľadu na to, či odvolacia lehota už uplynula, ako aj bez ohľadu na skutočnosť, či účastník je v konaní zastúpený advokátom, resp. má sám právnické vzdelanie. Ak by preto účastník sám svoje odvolanie neodôvodnil, bolo by povinnosťou prvostupňového, resp. odvolacieho súdu vyzvať ho na odstránenie vady odvolania s poučením o spôsobe ako má postupovať a tiež o následkoch nesplnenia si svojej povinnosti.

Až potom by mohol odvolací súd pristúpiť k odmietnutiu odvolania účastníka, ktoré by stále nemalo požadované náležitosti. Súd prvého stupňa nemá povinnosť odstraňovať vady odvolania len v prípadoch, ak ide o oneskorene podané odvolanie (§ 204 O. s. p.) alebo o odvolanie podané neoprávnenou osobou (§ 201 O. s. p.) a v týchto prípadoch vec bez ďalšieho predloží odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní. Rovnako túto povinnosť nemá ani vo veciach podľa § 120 ods. 2 O. s. p., kedy je jeho povinnosť obmedzená len na zistenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie odvolaním napáda.

V danej veci odvolateľ vady svojho odvolania (nemajúceho náležitosti podľa § 205 ods. 1 a ods. 2 O. s. p.), prvostupňovému súdu doručené dňa 27. 07. 2012, odstránil do rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho dňa 22. 11. 2012, navyše ešte pred predložením s vecou súvisiaceho spisu menovanému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku dňa 16. 10. 2012 (*predkladacia správa na č. l. 148*). Je bez právneho významu, že k odstráneniu vád došlo až po uplynutí lehoty na podanie odvolania (*písomným podaním, súdu prvého stupňa doručeným dňa 10. 08. 2012*).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu nerozhodol správne, pokiaľ na doplnenie odvolania neprihliadol a tým, že odvolanie žalobcu odmietol, odňal mu možnosť konať pred súdom, pretože v čase rozhodovania odvolacieho súdu mu rozsah aj dôvody odvolania boli známe.

Dovolací súd preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 veta prvá O. s. p., § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 veta druhá O. s. p.), bude vecou odvolacieho súdu, aby o odvolaní žalobcu rozhodol, svoje rozhodnutie náležité odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. a súčasne rozhodol aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. apríla 2013

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková